

Sygn. akt: I C 269/17 (270/17)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Funduszu (...)** z siedzibą w G.

przeciwko T. M.

o zapłatę

I zasądza od **T. M.** na rzecz powoda (...) **Funduszu (...)** z siedzibą w G. kwotę 305 436,22 zł (trzysta pięć tysięcy czterysta pięć złotych 22/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 12 2016 r. nadto zasądza od **T. M.** na rzecz powoda (...) **Funduszu (...)** z siedzibą w G. kwotę 177 368,21 zł (sto siedemdziesiąt siedem tysięcy trzysta sześćdziesiąt osiem złotych 21/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 12 2016 r. - z tym zastrzeżeniem, że co do obu kwot pozwany ma prawo powoływać się w toku egzekucji na ograniczenie jego odpowiedzialności do nieruchomości położonej w m. Ł. gm. D. - działka nr (...) o pow. 678 m. kw., dla której to założona i prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w Olsztynie Wydział V Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta KW (...);

II oddala powództwo w pozostałej części;

III przyznaje kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego - D. N. wynagrodzenie za udział w sprawie w kwocie 5400,- zł, które nakazuje wypłacić z zaliczki powoda;

IV zasądza od **T. M.** na rzecz powoda (...) **Funduszu (...)** z siedzibą w G. kwotę 37 820,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 269/17(270/17)

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 grudnia 2016 r. (...) Fundusz (...) z/s w G. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego T. M. kwoty 232.500 zł tytułem należności głównej z odsetkami od dnia 22 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty, nadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że dochodzona wierzytelność powstała w związku z zawarciem przez pozwanego z (...) Bankiem S.A. - obecnie (...) S.A. umowy o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych waloryzowany kursem CHF. Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka na nieruchomości położonej w Ł. (...), gmina D.. Wobec niedotrzymania warunków spłaty umowa została rozwiązana. Mimo podjętych działań zmierzających do wyegzekwowania należności, do zaspokojenia pierwotnego wierzyciela nie doszło. Dlatego pierwotny wierzyciel dokonał przelewu przysługującej mu wierzytelności na rzecz powoda. Powód powiadomił pozwanego o cesji pismem z dnia 8 stycznia 2016 r. Nadto wezwał go do zapłaty, jednak bezskutecznie. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą (...) (k. 131-134).

Pozwem kolejnym, z dnia 28 grudnia 2016 r. (...) Fundusz (...) z/s w G. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od tego samego T. M. kwoty 339.357,57 zł tytułem należności głównej z odsetkami od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty, nadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego pozwu, powód wskazał, że wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego z (...) Bankiem S.A. - obecnie (...) S.A. umowy kredytu zabezpieczonego hipoteką kaucyjną ustanowioną na nieruchomości położonej w Ł.(...) w D.. Pozwany nie zaspokoił wszystkich należności wynikającego ze tego stosunku prawnego, dlatego umowa została rozwiązana. Pomimo prowadzenia postępowania egzekucyjnego do zaspokojenia pierwotnego wierzyciela nie doszło. Dlatego pierwotny wierzyciel dokonał przelewu wierzytelności na rzecz powodowego Funduszu. O cesji powód powiadomił pozwanego pismem z dnia 8 stycznia 2016 r., a następnie wzywał pozwanego do uregulowania należności - bezskutecznie. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą (...) (k. 3-5).

W dniu 9 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie wydał w sprawie (...) nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanemu T. M., aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 339.357,57 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 11.459 tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (k. 111).

W dniu 9 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie wydał w sprawie (...) nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanemu T. M., aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 232.500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.124 tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (k. 245).

Z uwagi na brak możliwości doręczenia pozwanemu nakazu, postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd uchylił na podstawie art. 502⁽¹⁾ § 1 k.p.c. nakazy w sprawie (...) i (...) oraz zarządził wpisanie spraw do Rep. C, odpowiednio pod sygnaturę akt (...) (k. 119 i 253).

Zarządzeniem z dnia 5 marca 2018 r. zakreślono sprawę (...) i zarządzono jej połączenie ze sprawą(...), przy dalszym prowadzeniu obu spraw pod tą ostatnią sygnaturą (k. 126v).

W odpowiedzi na pozew, kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, wniósł o oddalenie powództwa w całości, nieobciążanie pozwanego kosztami procesu oraz przyznania kuratorowi wynagrodzenia według uznania Sądu.

Z odpowiedzi na pozew złożonej przez kuratora wynika, że pozwany przebywa w Australii i tam koncentruje się aktualnie jego centrum życiowe. Niemniej jednak zakwestionował wywiedzione powództwa (oba) co do zasady, jak i co do wysokości. Nadto z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia, brak udowodnienia skutecznego nabycia wierzytelności i jej wysokości i datę jej wymagalności (k. 285-286).

W replice na odpowiedź na pozew zgłoszoną przez kuratora, powód podtrzymał oba powództwa w całości. Wskazał, że podniesione zarzuty są niepotwierdzone i nie znajdują oparcie w przedłożonych dokumentach, zaś dokumenty złożone do obu pozwów uzasadniają wywiedzione przez stronę powodową powództwo co do zasady jak i co do wysokości (k. 303-310).

Na rozprawie w dniu 23 maja 2018 r. pełnomocnik powódki wskazał, że należności wynikające z kredytów należne stronie powodowej są wyższe niż dochodzone pozwami, a różnica wynika z ograniczenia ich dochodzenia do wysokości hipotek wpisanych na nieruchomości pozwanego. Ostatecznie więc strona powodowa ograniczyła swoje żądanie do możliwości zaspokojenia się z nieruchomości położonej w Ł., w gminie D. tj. do możliwości dochodzenia żądania opartej na hipotece (k. 317).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 maja 2006 r. (...) Banku S.A. z/s w W. Oddział w O. (zwany (...)) zawarł z pozwanym T. M. i jego małżonką D. M. (1) oraz M. M. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF.

Celem dofinansowania było refinansowanie kredytu hipotecznego w (...) Banku (...) S.A. udzielonego zgodnie z umową nr (...) z dnia 5 grudnia 2003 r. Mocą umowy z dnia 5 maja 2006 r. kredyt został udzielony w wysokości 155.000 zł i był waloryzowany kursem CHF. Okres kredytowania został określony na 336 miesięcy liczony od 5 maja 2006 r. do 4 maja 2034 r. Strony ustaliły, że raty będą malejące kapitałowo-odsetkowe, płatne do 16 dnia każdego miesiąca. Oprocentowanie w stosunku rocznym w dniu zawarcia kredytu wynosiło 2,25%, zaś oprocentowania dla należności przeterminowanych w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy wynosiło 3,70%.

Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka umowna kaucyjna ustanowiona do kwoty 232.500 zł na nieruchomości gruntowej stanowiącej własność T. M. i jego małżonki, położonej w Ł., w gminie D., oznaczonej w ewidencji działki gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Pozwany i jego małżonka oświadczyli, że poddają się egzekucji do kwoty 310.000 zł.

W § 15 umowy, strony ustaliły, że w przypadku naruszenia przez kredytobiorcę warunków umowy, a w szczególności, gdy:

- a) w terminie określony w umowie nie dokona spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub części raty kapitałowo-odsetkowej lub
 - b) w umówionym terminie nie dokona spłaty należny (...) prowizji, opłat i innych należności,
- (...)podejmie działania upominawcze z wypowiedzeniem umowy włącznie.

Nadto w § 15 ust. 2 umowy, wskazano, że Bank może wypowiedzieć umowę również w przypadku między innymi:

- a) zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy,
- b) naruszenia przez kredytobiorcę innych warunków i obowiązków określonych w umowie.

Okres wypowiedzenia został oznaczony na 30 dni i liczony od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy, przy czym wskazano, że za datę doręczenia uważa się również datę powtórnego awizowania przesyłki poleconej, wysłanej pod ostatnio znany Bankowi adres kredytobiorcy. Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stają się wymagalne i kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności.

W § 16 ust. 1 wskazano też, że niespłacone, w terminach określonych w umowie lub następnego dnia po okresie wypowiedzenia wierzytelności są traktowane jako zadłużenie przeterminowane, a rata kapitału lub kwota kapitału jako kapitał przeterminowany. Od kapitału przeterminowanego (...) naliczać będzie odsetki w wysokości określonej w tabeli oprocentowania dla należności przeterminowanych w walutach obcych, której wysokość wyznaczona jest jako suma oprocentowania nominalnego określonego w § 1 ust. 8 z zastrzeżeniem § 10 umowy i marży banku. Oprocentowanie dla należności przeterminowanej w dniu zawarcia umowy ustalone jest w wysokości określonej w § 1 ust. 9.

Z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelność (...) z tytułu umowy kredytowej przeliczana jest na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

Od dnia złożenia w sądzie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wystawionemu przez Bank bankowego tytułowi egzekucyjnemu lub od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...), Bank ma prawo pobrać odsetki w wysokości określonej w tabeli oprocentowania dla złotych należności przeterminowanych od całej kwoty zadłużenia tj. obejmującej kapitał, odsetki, prowizje, opłaty oraz inne należności należne (...).

(dowód: umowa nr (...) z dnia 5 maja 2006 r. k. 172-179, harmonogram spłat k. 180-186)

W dniu 22 maja 2006 r. (...) uruchomił kredyt dokonując przelewu na konto pozwanego i jego małżonki kwotę 62.109,32 CHF.

(dowód: potwierdzenie uruchomienia kredytu k. 187)

Od dnia 8 czerwca 2006 r. wyłącznym właścicielem nieruchomości położonej w Ł., w D. był pozwany.

(dowód: odpis zupełny księgi wieczystej k. 87-99).

W dniu 4 czerwca 2008 r. (...) Bank S.A. z/s w W. (zwany (...)) zawarł z pozwanym T. M. i jego małżonką D. M. (1) umowę nr (...) kredytu w linii zabezpieczonego hipoteką dla posiadaczy (...).

Celem kredytu było:

- a) refinansowanie kredytu gotówkowego udzielonego umową nr (...) z dnia 24 maja 2007 r. przez (...) Bank S.A. Oddział (...) w Ł. (...),
- b) refinansowanie pożyczki udzielonej umową nr (...) z dnia 25 sierpnia 2006 r przez (...) Bank S.A. Oddział w O.,
- c) pokrycie kosztów ubezpieczenia spłaty rat kredytu w zakresie poważnego zachorowania oraz pobytu w szpitalu w wyniku choroby i nieszczęśliwego wypadku,
- d) nieokreślony cel konsumpcyjny.

Kwota kredytu została określona na 365.250 zł. Okres kredytowania wynosił 240 miesięcy od 4 czerwca 2008 r. do 3 czerwca 2028 r. Oprocentowanie kredytu wynosiło 7,65% w stosunku rocznym. Wysokość comiesięcznej raty została określona na kwotę 1.521,88 zł.

Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka umowna kaucyjna ustanowiona do kwoty 547.875 zł na nieruchomości gruntowej stanowiącej własność T. M. położonej w Ł., w gminie D., oznaczonej w ewidencji działki gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Pozwany zgodził się na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 730.500 zł.

W § 13 umowy strony ustaliły prawo banku do wypowiedzenia umowy między innymi w przypadku niezapewnienia środków na rachunku w wysokości pozwalającej na:

- a) dokonanie redukcji limitu kredytowego w terminach i w kwotach określonych w § 1 ust. 4.,
- b) braku środków na pokrycie należności Bankowi odsetek,
- c) braku spłaty należności Bankowi prowizji, opłat i innych należności.

Okres wypowiedzenia został określony na 30 dni liczony od dnia doręczenia wypowiedzenia. W umowie wskazano, że następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stają się wymagalne i kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności (zadłużenie przeterminowane, kapitał przeterminowany).

Od zadłużenia i kapitału przeterminowanego bank uprawniony był do naliczania odsetek w wysokości określonej w tabeli oprocentowania dla należności przeterminowanych, której wysokość stanowi dwukrotność aktualnie obowiązującego oprocentowania nominalnego (§ 14 ust. 1 i 2 umowy).

W umowie wskazano, że pisma wysyłane przez Bank pod ostatni, znany adres kredytobiorcy, awizowane a nie odebrane przez adresata uważa się za doręczone. Skutki doręczenia wywołuje także doręczenie zastępcze, określone w art. 138 i 139 k.p.c. Bank (...) pozostawia w aktach pismo ze skutkiem doręczenia, jeżeli kredytobiorca nie powiadomi banku o zmianie adresu, a wysłane zawiadomienie wróci z adnotacją „adresat nieznan” lub podobną (§ 20 umowy).

(dowód: umowa nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. k. 43-49, odpis księgi wieczystej nr (...) k. 69 i 87-98)

(...) Bank S.A. w dniu 7 stycznia 2013 r. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...). Stwierdził w nim zadłużenie pozwanego i jego małżonki D. M. (1) wynikające z umowy o kredyt nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. na kwotę 338.880,58 zł i obejmujące:

- a) 305.436,22 zł tytułem należności głównej,
- b) 23.704,23 zł tytułem odsetek umownych naliczonych od kapitału za okres od 11 października 2011 r. do 7 stycznia 2013 r. według stopy procentowej wynoszącej 7,25% w skali roku,
- c) 9.740,13 zł tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od 11 października 2011 r. do 7 stycznia 2013 r. od zadłużenia przeterminowanego według stopy procentowej w wysokości 19% w skali roku.

W Bankowym Tytule Egzekucyjnym wskazano, że wskazane zobowiązanie jest wymagalne w całości od dnia 9 marca 2012 r.

(dowód: (...) nr (...) k. 51)

Tego samego dnia, (...) Bank S.A. wystawił drugi Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...). Stwierdził w nim zadłużenie pozwanego, jego małżonki D. M. (1) i M. M. wynikające z umowy o kredyt nr (...) z dnia 5 maja 2006 r. na kwotę 187.529,02 zł i obejmujące:

- d) 177.368,21 zł tytułem należności głównej,
- e) 6.057,83 zł tytułem odsetek umownych naliczonych od kapitału za okres od 17 sierpnia 2011 r. do 7 stycznia 2013 r. r. według stopy procentowej wynoszącej 3,00% w skali roku,
- f) 4.102,98zł tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od 17 września 2011 r. do 7 stycznia 2013 r. od zadłużenia przeterminowanego według stopy procentowej w wysokości 13,00% w skali roku.

W Bankowym Tytule Egzekucyjnym wskazano, że zobowiązanie jest wymagalne w całości od dnia 14 stycznia 2012 r.

(dowód: (...) nr (...) k. 188)

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2013 r. Referendarz Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie (...) nadał klauzulę wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu co do kwoty 305.436,22 zł wraz z odsetkami wynikającymi z tego tytułu egzekucyjnego, lecz nie więcej niż do kwoty 730.500 zł. Nadto pozwany i jego małżonka zostali obciążeni kosztami postępowania w wysokości 127 zł.

(dowód: postanowienie Referendarza SR w Olsztynie w sprawie (...) k. 52-53)

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2013 r. Referendarz Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie (...) nadał klauzulę wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu co do kwoty 177.368,21 zł wraz z odsetkami wynikającymi z tego tytułu egzekucyjnego, lecz nie więcej niż do kwoty 310.000 zł. Nadto pozwany i jego małżonka zostali obciążeni kosztami postępowania w wysokości 127 zł.

(dowód: postanowienie Referendarza Sądowego SR w Olsztynie w sprawie (...) k. 189-190)

W dniu 10 grudnia 2013 r. (...) Bank S.A. dokonał zmiany firmy na (...) S.A.

(dowód: odpis KRS k. 71-86, w szczególności wpis 163)

Postępowanie egzekucyjne zmierzające do zaspokojenia wierzytelności z tytułów wykonawczych w sprawach (...) i (...) z wniosku między innymi (...) Banku S.A. zostało w dniu 25 czerwca 2014 r. umorzone z uwagi na to, że nikt do drugiej licytacji nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...) o powierzchni 678 m⁽²⁾ zabudowaną jednorodzinny domem wolnostojącym, jednokondygnacyjnym z użytkowym poddaszem o łącznej powierzchni 131,65 m⁽²⁾ nie przystąpił.

(dowód: korespondencja komornika k. 54-55, 56,57-58, 59-61, a także k. 191, 192-193)

W dniu 15 grudnia 2015 r. pomiędzy (...) S.A. z/s w W. reprezentowanym przez D. P. i P. K., a (...) Funduszem (...) z/s w G. reprezentowanym przez (...) S.A. w G. działającym przez A. P. doszło do sprzedaży (przeniesienia) wierzytelności wraz z wszelkimi zabezpieczeniami i wszelkimi innymi prawami z tym związanymi, w szczególności roszczeniami o zaległe odsetki, kosztami. Z zastrzeżeniami bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, dotyczących przenoszenia wierzytelności zabezpieczonych hipoteką przejście tytułu prawnego do wierzytelności i odnoszonych się do nich zabezpieczeń nastąpiło z dniem zawarcia umowy i pod warunkiem zapłaty przez Fundusz ceny. Bank oświadczył, że w odniesieniu do każdego z dłużników przysługują mu wymagalne wierzytelności pieniężne, wynikające z kredytów zabezpieczonych hipoteką udzielonych osobom fizycznym oraz kredytów z grupy produktów hipotecznych nieposiadających zabezpieczenia, określone szczegółowo w załączniku nr (...) do umowy pod nazwą (...) i nie istnieją żadne ograniczenia o charakterze umownym bądź ustawowym w możliwości przeniesienia przez Bank na Fundusz wierzytelności wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami wierzytelności i innymi prawami związanymi z wierzytelnościami. W ramach zawartej umowy cedent zapewnił nabywcę, że w odniesieniu do każdej wierzytelności jest w posiadaniu dokumentacji obejmującej oryginały umów kredytowych lub kopie poświadczone za zgodność z oryginałem, oryginały umów zabezpieczeń lub kopie poświadczone za zgodność z oryginałem, odpisy i kopie korespondencji z dłużnikami, oryginały dokumentów lub ich kopie związane z postępowaniami sądowymi i egzekucyjnymi, o ile takie były prowadzone. Na mocy umowy nabywca (powodowy Fundusz) zobowiązał się do zawiadomienia dłużników listem poleconym o dokonany przelew w terminie 21 dni od dnia przeniesienia.

Na liście wierzytelności nabytej przez powodowy Fundusz figurowały całkowite wierzytelności pozwanego i jego małżonki obejmujące:

1) umowę nr (...) z dnia 5 maja 2006 r., w wysokości 249.714,15 zł w tym:

- a) kapitał w wysokości 177.368,21 zł,
- b) odsetki w wysokości 71,264,42 zł,
- c) koszty w wysokości 1.081,52 zł,

2) umowę nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. w wysokości 450.201,21 zł w tym:

- a) kapitał w wysokości 339.357,57 zł,
- b) odsetki w wysokości 110.602,64 zł,
- c) koszty w wysokości 241 zł.

(dowód: umowa cesji k. 29-35, 36, oraz k. 159-165, lista wierzytelności k. 40-42 oraz k. 166-171, w szczególności k. 39-40 i 168- 169)

Pismami z dnia 4 stycznia 2016 r. (...) (dawniej (...) Bank) zawiadomił Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział Ksiąg Wieczystych o przelewie wierzytelności oraz wszelkich praw z nią związanych przysługujących (...) S.A.:

- a) wobec D. M. (2) i T. M. z tytułu umowy nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r.,
- b) wobec D. M. (2), T. M. i M. M. z tytułu umowy nr (...) z dnia 5 maja 2006 r.

W pismach Bank poinformował, że wierzytelności zabezpieczone hipoteką kaucyjną do kwoty 547.875 zł i do kwoty 232.500 zł, wpisane odpowiednio pod pozycją nr (...) ustanowione na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) również zostały przeniesione na rzecz powodowego Funduszu.

(dowód: oświadczenie (...) o zmianie wierzyciela k. 68, k..194)

Pismem z dnia 8 stycznia 2016 r. powodowy Fundusz zawiadomił pozwanego T. M. o przelewie wierzytelności wynikającej:

1) z umowy nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. zawartej z Bankiem i wezwał do zapłaty kwoty 451.911,94 zł. Powyższa kwota obejmowała:

- a) kapitał w zadłużeniu – 339.357,57 zł,
- b) odsetki w zadłużeniu – 112.313,37 zł,
- c) opłaty i kary Banku w zadłużeniu – 241 zł.

2) z umowy nr (...) z dnia 5 maja 2006 r. zawartej z Bankiem i wezwał do zapłaty kwoty 250.608,28 zł. Powyższa kwota obejmowała:

- a) kapitał w zadłużeniu w wysokości 177.368,21 zł,
- b) odsetek i zadłużeniu w wysokości 72.158,55 zł,
- c) opłaty i kary Banku w zadłużeniu w wysokości 1.081,52 zł.

Wezwania zostały wysłane na (...), (...)-(...) D..

(dowód: zawiadomienie o przelewie k. 62-63 i 197-198, wezwanie do zapłaty k. 64-65 i 199-200)

Sąd Rejonowy w Olsztynie VI Wydział Ksiąg Wieczystych pismem z dnia 4 maja 2016 r. zawiadomił Bank o zmianie wierzyciela hipotecznego na (...) Fundusz (...) w G. dokonując odpowiednich zmian w dziele IV księgi wieczystej (hipoteka umowna kaucyjna) tj.:

- na miejscu 1 wierzytelność opiewająca na kwotę 232.500 zł,
- na miejscu 2 wierzytelność opiewająca na kwotę 547.875 zł.

(dowód: zawiadomienie z dnia 4 maja 2016 r. k. 69-70 i 195-196, odpisy księgi wieczystej nr (...) k. 87-99 i 219-231)

Pismami z dnia 7 czerwca 2016 r. powodowy Fundusz skierował do pozwanego dwa przedsądowe wezwania do zapłaty kwot tj. 461.739,37 zł i 250.744,67 zł. Wezwania zostały wysłane na (...), (...)-(...) D..

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 66-68 i 201-202)

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny orzekł rozwód pozwanego i D. M. (1). Wyrok uprawomocnił się w dniu 22 marca 2018 r.

(dowód z akta sprawy VI RC 1202/17 SO w Olsztynie: wyrok k. 33, zarządzenie o prawomocności k. 36)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w jego ostatecznym kształcie podlegało uwzględnieniu, choć nie w pełnej dochodzonej pozwym wysokości.

Na wstępie i dla porządku należy wskazać, że powodowy Fundusz swoje roszczenie wywodził z zawartych z (...)w W. dwóch umów cesji wierzytelności, których to przedmiotem były zawarte z pozwanym umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych oraz umowa o kredyt nr (...). Obie wierzytelności zabezpieczone były hipotekami umownymi kaucyjnymi do kwoty 232.500 zł i do kwoty 547.875 zł na nieruchomości gruntowej stanowiącej własność T. M., położonej w Ł., w gminie D., oznaczonej w ewidencji jako działka gruntu (...), dla której Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Kurator, działający w imieniu i na rzecz pozwanego, T. M., podejmując procesową obronę w sprawie, kwestionował powództwo co do zasady, jak i co do wysokości, podnosząc przy tym liczne zarzuty. Wśród podnoszonych przez kuratora zarzutów należy kolejno wymienić zarzut przedawnienia, nieważność wskazanych umów przez brak wykazania umocowania osób działających w imieniu banku, brak wymagalności roszczenia z uwagi na nieprzedłożenie dokumentu wypowiedzenia umów kredytowych oraz brak skutecznego zawiadomienia o cesji.

W tych warunkach istota sporu ogniskowała wokół ustalenia w pierwszej kolejności tego, czy powód skutecznie wszedł w prawa wierzyciela i czy może z wywodzić z zawartej umowy przelewu określone skutki prawne, co w dalszej kolejności będzie determinowało rozstrzygnięcie w zakresie podniesionych przez kuratora dalszych zarzutów.

Podstawę prawną powództwa rozważaną w tej płaszczyźnie stanowi art. 509 k.c. stosownie do którego to treści wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to umowie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zapłatę odsetek. Przedłożona do akt umowa cesji została poświadczona przez radcę prawnego występującego w sprawie, poświadczenie to jest prawidłowe i jako takie nie zostało zakwestionowane, co oznacza, iż dokument ten zgodnie z art. 129 § 2 k.p.c. zrównany jest procesowo z oryginałem umowy.

Uznać zatem należało, iż strona pozwana nie kwestionowała skutecznego przejścia praw, a tym samym legitymacji czynnej powodowego Funduszu, stąd też dalsze rozważania co do zasadności żądania będą ogniskowały się na kolejnych zarzutach podniesionych przez kuratora.

W pierwszej też kolejności należało odnieść się do najdalej idącego zarzutu, mianowicie zarzutu przedawnienia roszczenia powoda.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, jeżeli też wymagalność zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg wzmiankowanego terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Nadto zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilnych oraz niektórych innych ustaw, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy

zmieniającej kodeks cywilny i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejście w życie ustawy przepisy ustawy zmienianej w brzmieniu nadanej ustawą. Oznacza to, że termin przedawnienia roszczeniu powoda wynosi 3 lata.

Jak słusznie przy tym zauważył kurator, strona powodowa nie przedłożyła do akt dokumentów wypowiedzeń obu umów, na podstawie których to możliwe byłoby miarodajne i ściśle zweryfikowanie chwili początku biegu terminu przedawnienia. Niemniej jednak już z samej treści przedłożonych przez stronę powodową bankowych tytułów egzekucyjnych sporządzanych na podstawie ksiąg bankowych, wynika, że obie wierzytelności były wymagalne co najmniej w dniu wystawienia wskazanych tytułu egzekucyjnych, mianowicie:

a) roszczenie powoda związane z umową o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 maja 2006 r. – wymagalne w całości od dnia 14 stycznia 2012 r.,

b) roszczenie powoda związane z umową o kredyt nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. – wymagalne w całości od 9 marca 2012 r.

Oznacza to, że możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń (jako nieprzedawnionych) przez powoda ustala odpowiednio 14 stycznia 2015 r. i 9 marca 2015 r. w stosunku obligacyjnym, powstałym wtórnie pomiędzy „następcą” Banku, a pozwanym.

Wypada jedynie przypomnieć, iż (czego już obecnie się nie kwestionuje), iż ewentualne wszelkie zdarzenia, czy czynności przerywające bieg terminu wobec zbywcy wierzytelności takie jak np. nadanie klauzuli (...), czy wszczęcie egzekucji w oparciu o tenże tytuł nie wywołuje pozytywnych dla nabywcy wierzytelności skutków jeśli nabywcą wierzytelności jest podmiot inny niż bank.

Nabywca wierzytelności niebędący zaś bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16).

O ile też przedawnienie w poprzednim stanie dla skutecznej obrony wymagało podniesienia stosownego zarzutu przed sądem, (taki zresztą zarzut został przez kuratora podniesiony), o tyle obecnie w sytuacji dłużnika będącego konsumentem (a takim bezspornie jest pozwany co wynika z treści umów) skutek przedawnienia wypływa z treści obecnego art. 117 § 2¹ kc w zw. z art. 5 ust 4 Ustawy zmieniającej kodeks cywilny z dnia 13 kwietnia 2018 r.

Przedawnienie zatem obecnie brane jest wobec konsumenta pod uwagę z urzędu, co z mocy prawa przekłada się na skutki w sferze istniejącego węzła obligacyjnego. Dlatego też ustala możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń z wyłącznie kontraktu. Niemniej nie oznacza to niemożności zaspokojenia się z pewnych składników majątku dłużnika z uwagi na skuteczny w tej mierze sposób zabezpieczenia dochodzonych należności.

Należy bowiem zauważyć, że ostatecznie oba żądania powodowego Funduszu wsparte o treść art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z tym przepisem, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką nie pozbawia zatem wierzyciela hipotecznego uprawnień do zaspokojenia się z obciążonej nieruchomości. Podstawą bowiem odpowiedzialności pozwanego względem powodowego Funduszu jest ograniczone prawo rzeczowe w postaci hipoteki, a treść powołanego art. 77 u.k.w.h. wyłącza negatywne dla wierzyciela skutki przedawnienia zabezpieczonej wierzytelności, w takim zakresie, w jakim wierzycielowi na podstawie hipoteki przysługuje prawo do zaspokojenia z obciążonej nieruchomości.

Istotą zabezpieczenia hipotecznego jest bowiem zagwarantowanie wierzycielowi możliwości zaspokojenia swojego roszczenia niezależnie od okoliczności, jakie mogą się w przyszłości pojawić, w tym ryzyka związanego z ewentualnym przedawnieniem wierzytelności.

T. M. udzielając zgody na taką formę zabezpieczenia winien był liczyć się z możliwością wyegzekwowania przez wierzyciela wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie, co ma miejsce w sprawie niniejszej.

Zgłoszony przez kuratora zarzut przedawnienia jest zatem o tyle skuteczny o ile ogranicza odpowiedzialność pozwanego do kwoty i nieruchomości wskazanej w zabezpieczeniu rzeczowym. Innymi słowy przedawnione może być wszystko to co jest ponad wartość sumy pieniężnej – hipoteki i to co może być skutecznie z tytułu tejże hipoteki zaspokajane. Należy tu pamiętać, że wierzytelność, których dochodzi powodowy Fundusz zostały zabezpieczone hipoteką umowną kaucyjną. Taki sposób zabezpieczenia, co raz jeszcze trzeba podkreślić, jakkolwiek nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, to jednak nie obejmuje on roszczeń o odsetki.

W chwili ustanowienia hipoteki kaucyjnej, obowiązywała ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 - j.t.), w poprzednim brzmieniu gdzie w art. 102-108 opisana została hipoteka kaucyjna. Hipoteka kaucyjna przeznaczona była dla zabezpieczenia m.in. wierzytelności o nieustalonej wysokości, ale istniejących lub mogących powstać dopiero w przyszłości albo roszczeń związanych z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą. Z istoty hipoteki kaucyjnej wynikało, że nie mogła ona zabezpieczać wierzytelności, której wysokość była określona, albowiem taka to wierzytelność była przedmiotem hipoteki zwykłej. Do wierzytelności, które mogły być zabezpieczone hipoteką kaucyjną zaliczano najczęściej te wynikające z udzielonych gwarancji bankowych, poręczeń kredytów, kredytów (w szczególności tzw. kredytu odnawialnego) i pożyczek. W odróżnieniu od hipoteki zwykłej, hipoteka kaucyjna zabezpieczała zarówno odsetki kredytowe, jak i ustawowe (zwłoki), ale tylko wtedy, gdy mieściły się w wymienionej we wpisie sumie hipoteki. To samo dotyczyło kosztów postępowania. (tak: Rudnicki S., Ustawa o księgach wieczystych i hipotece. Przepisy o postępowaniu w sprawach wieczysto księgowych. Komentarz., LexisNexis 2009).

W dniu 19 sierpnia 2009 r. ogłoszono ustawę z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 19 sierpnia 2009 r.), która zgodnie z jej art. 14, weszła w życie po upływie 18 miesięcy od jej ogłoszenia, tj. z dniem 20 lutego 2011 r. Z zapisu jej art. 10 ust. 1 wynikało, że do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, z wyjątkiem przepisów o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym. Ust. 2 tego przepisu wskazywał zaś, że do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem jej art. 76 ust. 1 i 4, które stosuje się w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej. Jako, że w niniejszej sprawie na nieruchomości stanowiącej aktualnie własność pozwanego, dla zabezpieczenia wierzytelności została ustanowiona wyłącznie hipoteka kaucyjna, przy rozpoznaniu żądania wynikającego z jej ustanowienia należało stosować przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed omówionej zmiany - ustawodawca w stosunku do dawnych, tj. istniejących w dniu 20 lutego 2011 r. hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, przyjął zasadę dalszego działania dawnej ustawy (por.: E. Gniewek, Nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece, Edukacja Prawnicza 2011, nr 2, s. 7, por. też wyrok SA w Katowicach I ACa 313/17 z 20 listopada 2017 r.)

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budziło wątpliwości, że pozwanemu pomimo przedawnienia roszczeń w obu połączonych sprawach można było przypisać odpowiedzialność rzeczową wynikającą z ustanowienia na nieruchomości będącej jego własnością hipoteki umownej kaucyjnej w związku z zaciągniętymi przez niego i jego małżonkę kredytami. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że hipoteka ta, wedle treści ujawnionych w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości – została ustanowiona do kwot 547.875 zł i 232.500 zł (por. odpis księgi wieczystej k. 87-99). Z wpisu hipoteki nie wynika, by miała ona zabezpieczać w sposób samoistny roszczenia o zapłatę odsetek naliczanych od należności głównych stanowiących sumę kapitału udzielonych kredytów.

Takiej wzmianki brak w treści zawartych umów, jak również w samej księdze wieczystej. Dlatego zarzut kuratora w zakresie przedawnienia okazał się skuteczny, również w zakresie odsetek, ponad kwotę wynikającą z zabezpieczenia hipotecznego, albowiem jak już wskazano wyżej, przedawnienie roszczeń stosunku obligacyjnego nie wpływa na stosunek rzeczowy.

W dalszej kolejności strona pozwana wskazywała na nieważność umów kredytowych z uwagi na brak wykazania umocowania osób działających w imieniu banku (por. umowy k. 13-49 i k. 172-179).

Zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Opisana powyżej regulacja ma na celu ułatwienie obrotu prawnego i ochronę interesów osób, które chcą z konkretnym przedsiębiorcą zawrzeć umowę. Sens wzmiankowanej regulacji polega na tym, aby nie musiały one żądać od osoby czynnej w lokalu przedsiębiorstwa szczegółowego pełnomocnictwa i weryfikować jego poprawności. Sam przedsiębiorca nie może też, powołując się na przyczyny formalne, uwolnić się od skutków zawarcia umowy, twierdząc, że umowę podpisał pracownik przebywający w lokalu, który nie miał osobnego upoważnienia.

Powyższy przepis, przewiduje dorozumiane pełnomocnictwo nie umowne, lecz ustawowe. Jeżeli zakład pracy powierza swojemu pracownikowi stanowisko, z którym wiąże się prowadzenie poszczególnych rodzajów czynności, które mają doprowadzić do określonych skutków prawnych, to należy uznać, że jest on upoważniony do składania oświadczeń woli w imieniu banku, w sprawach objętych jego zakresem obowiązków. Przepis art. 97 k.c. odnosi się do wszystkich osób, które mają faktyczną możliwość dokonywania czynności prawnych w obiektach przedsiębiorstwa i ma zastosowanie zawsze, gdy przedsiębiorstwo nie poinformowało w sposób wyraźny swoich klientów, o tym, że konkretne osoby czynne w jego lokalu nie są umocowane do zawierania umów. Tym samym nawet nieczytelny podpis osoby działającej w siedzibie Banku nie niweczy domniemania skutecznie zawartej umowy.

W związku z powyższym uznać należy, że obie umowy o kredyt z dnia 5 maja 2006 r. i 4 czerwca 2008 r. były skutecznie zawarte i tym samym zarzut podniesiony przez kuratora o braku umocowania pracowników banku, jako chybiony nie mógł odnieść oczekiwanego skutku.

Następnie kurator pozwanego podnosił brak dowodu wypowiedzenia obu umów przez (...), wskazując jednocześnie na brak istnienia wierzytelności.

Powodowy Fundusz w niniejszej sprawie przedłożył umowy przedstawiające wysokość udzielonych kredytów, bankowe tytuły egzekucyjne wydane na podstawie ksiąg rachunkowych Banku i obrazujące wysokość długu pozwanego w stosunku do pierwotnego wierzyciela. Jakkolwiek moc prawna tych dokumentów w prawie bankowym (generalnie rozumianych jako dokument urzędowy) nie obowiązuje w postępowaniu cywilnym, to jednak co do zasady dokumenty nie są pozbawione jakiegokolwiek mocy dowodowej.

Warto bowiem zauważyć, iż Bankowy Tytuł Egzekucyjny jest miarodajnym i wiarygodnym dowodem na istnienie wierzytelności w wysokości tam opisanej, choćby w kontekście możliwości wydania w oparciu o niego nakazu w postępowaniu nakazowym, zatem orzeczenia, którego wydanie obwarowane jest daleko idącym rygoryzmem, jednocześnie orzeczenia obdarzonego dodatkową skutecznością np. w zakresie zabezpieczenia – art. 492 kpc. Na powyższą ocenę nakłada się fakt, iż powód legitymuje się umową przelewu, dołączonym do tej umowy wykazem wierzytelności, w którym to widnieją wierzytelności z obu umów kredytowych.

Udowodnił zatem w tym znaczeniu zarówno samą zasadę dochodzonego roszczenia jak i jego wysokość.

Brak dokumentów wypowiedzenia obu umów w tym kontekście, wobec niepodważalnych dowodów istnienia wierzytelności na dzień wystawienia Bankowych Tytułów Egzekucyjnych nie mógł zatem odnieść tu oczekiwanego rezultatu. Warto jedynie dodatkowo wskazać, że pozwany działający aktywnie w procesie mógł jako jedyny obalić

domniemanie z nich wynikające. Mógł bowiem podjąć próbę zniweczenia skutków wypowiedzenia (choćby wyrażając zgodę na ujawnienie tajemnicy bankowej, co do jego umów i zażądanie dokumentacji bankowej z banku). Natomiast z uwagi na wzmiankowane „niedziałanie”, pole do obrony merytorycznej i procesowej kuratora było znacznie z wyłożonych wyżej przyczyn siłą rzeczy zawężone.

Tylko pozwany bowiem mocą działań dyspozytywnych mógł podważyć zasadność dochodzonej przez powoda wierzytelności.

Proces cywilny ma w swym założeniu postać postępowania prowadzonego w formie kontradiktoryjnej, zakładając aktywność zarówno strony powodowej, prezentującej i popierającej żądanie, jak i strony pozwanej przeciwstawiającej się temu żądaniu. Samo kwestionowanie, wyrażanie wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń strony przeciwnej, a także prawdopodobieństwa zaistniałych okoliczności faktycznych, bez jednoczesnego wykazania przy pomocy dowodów (będących w „procesowej dyspozycji” pozwanego T. M.) nie spełnia wymogu udowodnienia własnych twierdzeń. Strona niedziałająca aktywnie w procesie musi liczyć się z negatywnymi dla siebie skutkami.

Ogólna reguła wyrażona w art. 6 k.c. pozostaje tu w ścisłym związku z przepisami postępowania cywilnego, normującymi reguły dowodzenia. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu.

Legitymacja czynna powoda nie była kwestionowana przez stronę pozwaną, niemniej jednak kurator reprezentujący T. M. wskazał na brak zawiadomienia o cesji (por. k. 286).

Brak skutecznego zawiadomienia o przelewie wierzytelności nie niweczy jednak skutku zawarcia umowy przelewu. Zgodnie bowiem z art. 512 k.c. dopóki zbywca nie zawiadomi dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba, że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. Przelew wierzytelności, skutkiem którego dochodzi do zmiany uprawnionego dokonuje się bez udziału dłużnika, zaś zawiadomienie o dokonanej czynności jest mechanizmem chroniącym dłużnika na wypadek, gdyby działając w dobrej wierze, spełniał świadczenie do rąk osoby nieuprawnionej. Nadto w aktach sprawy znajdują się pisma powoda o zawiadomieniu pozwanego o cesji wierzytelności z obu umów, co powoduje, że zarzut kuratora jest chybiony (por. k. 62 – 63 oraz k. 197-198).

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu strona powodowa wykazała ponad wszelką wątpliwość zasadności dochodzonego przez siebie roszczenia wynikającego z zabezpieczenia hipotecznego. W zakresie wysokości dochodzonego roszczenia oparto się tu wprost na należnościach wyszczególnionych w Bankowych Tytułach Egzekucyjnych. Jak już wyżej wskazano, hipoteki zabezpieczyły wierzytelności pozwanego do najwyższej możliwej kwoty należności głównej. Wymagalność i oznaczona wysokość w zakresie tych należności została sprecyzowana w obu Bankowych Tytułach Egzekucyjnych. Dlatego na mocy art. 509 § 1 k.c. w zw. z art. 77 u.k.w.h. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda właśnie wymienione w tych tytułach należności główne:

a) kwotę 305.436,22 zł,

b) kwotę 177.368,21 zł.

Oczywiście nając na uwadze ograniczenie odpowiedzialności na podstawie art. 319 k.p.c. Sąd ograniczył odpowiedzialność pozwanego jako dłużnika rzeczowego do obciążonej nieruchomości.

W pozostałym zakresie powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

Skoro bowiem wszystkie należności z obu (...) są przedawnione, zaś przedawnione bezsprzecznie odsetki, (w tym skapitalizowane) nie zostały objęte odrębną hipoteką, nie jest możliwym w tym zakresie zaspokojenie się przez powoda z obciążonej nieruchomości. Roszczenie obejmujące o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04) i nie ulega wątpliwości, że na gruncie niniejszej sprawy termin ten skutecznie upłynął. (co do

konieczności odrębnego zabezpieczenia roszczeń odsetkowych i rozróżnienia hipotek kaucyjnych samodzielnych i niesamodzielnych w kontekście zabezpieczenia roszczeń ubocznych z tytułu zawartej umowy kredytowej por. szerzej wyrok z uzasadnieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lutego 2018 r., I ACa 280/17).

O odsetkach od chwili wniesienia pozwów orzeczono zgodnie z art. 481 k.c. Powodowy Fundusz żądał odsetek w przypadku umowy nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 r. od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 28 grudnia 2016 r., zaś w przypadku umowy nr (...) z dnia 5 maja 2006 r. od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 22 grudnia 2016 r. Uznając, że żądanie zapłaty odsetek jest w pełni usprawiedliwione, Sąd zasądził je zgodnie z żądaniem strony powodowej.

Co do dalszych odsetek od kwoty „hipotecznej” - tu warto przytoczyć orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2013 r – ACa 248/13 , gdzie dano wyraz zapatrywaniu, iż „z porównania art. 69 i art. 104 uokwł obowiązującego do dnia 20 02 2011 r. wynika , że zabezpieczone hipoteką zwykłą odsetki i koszty postępowania zwiększają zakres odpowiedzialności właściciela ponad kwotę do której wpisano hipotekę”. (baza orz. LEX 1342246), które to stanowisko Sąd w pełni podziela.

W punkcie III wyroku Sąd przyznał wynagrodzenie kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego, D. N..

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, nie może przekroczyć stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie, w przypadku, gdy kuratorem jest radca prawny, przepisami określającymi opłaty za czynności radców prawnych.

Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosiła 571.857,57 zł. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłaty za czynności radców prawnych, stawka minimalna wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w przedmiotowej sprawie wynosi 10.800 zł (§ 2 pkt 7 rozporządzenia). Rozporządzenie z 2013 r. przewidywało odpowiednio wynagrodzenie w rozmiarze 50% stawki adwokackiej, dlatego przyznano kuratorowi kwotę 5.400 zł.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie poniesione koszty (koszty procesu).

Strona powodowa w niniejszej sprawie poniosła następujące koszty: dwie opłaty od pozwu w wysokości 16.968 zł i 11.625 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10.800 zł, 17 zł opłaty od pełnomocnictwa i 5.400 zł uiszczonych i wykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie kuratora, łącznie 44.810 zł.

Powód dochodził kwoty 571.858 zł, a utrzymał się z żądaniem na w wysokości 482.804 zł. Oznacza to, że wygrał niniejszy proces w 84,40% (482.804 zł x 100% : 571.858 zł).

W związku z tym, pozwany winien jest zwrócić powodowi kwotę 37.820 zł (44.810 zł x 84,40%), o czym Sąd orzekł jak w punkcie IV wyroku.